

Klimatologisch jaaroverzicht

Jaar 2020

1. Algemeen klimatologisch overzicht, 2020	1
2. Klimatologisch overzicht voor Ukkel, 2020	6
Overzicht van de jaarwaarden sinds 1981	6
Recordwaarden en indeling sinds 1901	6
Evolutie van de dagwaarden	7
Vergelijking met de maand- en jaarwaarden sinds 1981	8
3. Klimatologisch overzicht voor België, 2020	10
Geografische verdeling van de temperaturen	10
Geografische verdeling van de neerslag	11
Geografische verdeling van de zonnestraling	11

1. Algemeen klimatologisch overzicht, 2020

Het warmste jaar ooit

Het afgelopen jaar werden er verschillende records verbroken. Een aantal gelden enkel voor de huidige referentieperiode (1981-2010), al sneuvelden er ook absolute records (referentieperiode afhankelijk van de parameter).

Volgens de Wereld Meteorologische Organisatie zal 2020 op planetaire schaal in de top-3 van warmste jaren eindigen (waarnemingen vanaf de jaren 1860). **In Brussel-Ukkel was dit in alle geval het warmste jaar ooit**(metingen vanaf 1833).

OVERZICHT VAN DE BELANGRIJKSTE PARAMETERS

Nieuw record voor de gemiddelde temperatuur in Ukkel

In 2020 bedroeg de gemiddelde temperatuur in Ukkel 12,2°C (normaal: 10,6°C). Met deze waarde – de eerste keer boven 12°C – werd een nieuw absoluut record gevestigd en werden 2014 en 2018 (11,9°C) van de eerste plaats verdreven (metingen vanaf 1833).

Net als in 2018 en 2019 sneuvelden er **geen maandrecords**, maar lag de gemiddelde temperatuur de meeste maanden hoger dan de normale waarde. Enkel juli was net iets kouder dan normaal (figuur 5).

Voor de gemiddelde maximumtemperatuur bereikten we ook een nieuw absoluut record: 16,1°C (normaal: 14,2°C). Het vorige record dateerde ook nog maar van 2018 (16,0°C). De gemiddelde minimumtemperatuur (8,1°C) strandde op de tweede plaats achter het absolute record van 2014 (8,5°C).

Nog enkele opmerkelijke feiten over de temperaturen in Ukkel:

- **8 dagen** – van 5 tot en met de 12 april – bedroeg het maximum elke dag minstens 20°C (lentedag). Sinds het begin van de waarnemingen in 1892 waren er slechts 10 reeksen van minstens 5 opeenvolgende lentedagen in april (1893, 1943, 1948, 1952, 2 in 2007, 2011, 2018, 2019 en 2020). **Deze reeks van dit jaar was de vroegtijdigste** (vorige: van 9 tot en met 19 april 1952).
- **Op de laatste dag van juli** – de enige maand waarin de gemiddelde temperaturen onder de normalen bleven – registreerden we een **maximumtemperatuur van 36,5°C**, de derde hoogste temperatuur die we ooit hebben geregistreerd in Ukkel, ver achter het record van 25 juli 2019 (39,7°C) en net achter 27 juni 1947 (36,8°C).
- **Van 5 tot en met 16 augustus** registreerden we een intense hittegolf (**weerwoorden: hittegolf**). De 8ste was hier de warmste dag met een maximum van 35,9°C, de hoogste temperatuur ooit geregistreerd in Ukkel tijdens een augustusmaand.
- **Op 15 september** bereikten we twee nieuwe records:
 - Die dag steeg de maximumtemperatuur in Ukkel tot **34,3°C**, een verbetering van het record van 4 september 1929 toen we hier 32,8°C registreerden (metingen vanaf 1892).
 - Dit was meteen ook de **laattijdigste dag dat we hier de grens van 30°C bereikten** (vorig record: 13 september 2016 (31,2°C)).
- **De temperatuur daalde het afgelopen jaar niet lager dan -2,4°C in Ukkel.** Sinds het begin van de waarnemingen in 1892 was deze laagste minimumtemperatuur nog nooit zo hoog. Het vorige record van 1990 (-2,5°C) werd niet verbroken.

In ons land werd de **laagste temperatuur** geregistreerd in **Elsenborn (Bütgenbach)**. Op 23 januari daalde de temperatuur er tot **-9,2°C**. Voor het eerst sinds 1954, bleef deze waarde

boven -10°C . Het hoogste maximum werd op 31 juli gemeten. In Hérinnes (Pecq) steeg de temperatuur toen tot $38,2^{\circ}\text{C}$.

Minder neerslag dan gemiddeld in Ukkel

Er viel in Ukkel in totaal slechts 731,9 mm neerslag (normaal: 852,4 mm). Deze hoeveelheid viel op 169 dagen (normaal: 198,7 dagen).

De meeste maanden viel er hier minder neerslag dan normaal, al werd er alleen in mei een nieuw record gevestigd. Die maand viel er slechts 5,4 mm neerslag in Ukkel. Enkel in februari, maart, september en oktober viel er meer neerslag dan normaal (figuur 6).

In ons land varieerden de jaarlijkse totalen tussen 647,1 mm in Ophoven (Kinrooi) en 1426,7 mm in Sugny (Vresse-Sur-Semois).

We moesten tot de laatste dagen van de winter (december 2019 – februari 2020) wachten om de eerste sneeuw te zien in Ukkel. Enkel op 26 en 27 februari viel er in Ukkel wat sneeuw, net voldoende om enkele sporen na te laten. Met slechts 2 sneeuwdagen, eindigde deze winter op de 4de positie van sneeuwarme winters, net achter de winters van 1990, 2008 en 2014 (telkens met slechts één dag met sneeuwval). Op het einde van het jaar viel er geen sneeuw meer in Ukkel.

Het afgelopen jaar lag er geen enkele keer een gesloten sneeuwdek in Ukkel. Dit is de 4de keer sinds het begin van de reeks in 1889. De andere jaren zijn 1920, 1961 en 1989.

De grootste sneeuwdikte in het officiële meetnet in ons land werd gemeten op 28 februari in Mont-Rigi (Weismes). Daar lag toen 34 cm.

Over het hele jaar genomen, registreerden we in ons land veel minder onweerdagen dan normaal (80 dagen, normaal: 94,5 dagen). 2020 is het 7de minst stormachtige jaar sinds 1981, gelijk aan 1987.

We konden het afgelopen jaar twee nieuwe absolute records registreren (metingen vanaf 1928):

- In februari – een maand met normaal gezien zeer weinig onweersdagen – registreerden we een record van maar liefst 13 onweersdagen in ons land (normaal: 4,0 dagen). Vorig record: 10 dagen in 1988.
- Daartegenover staat dan de maand juli – een maand met normaal gezien veel onweersdagen – waarin we slechts 3 onweersdagen registreerden in ons land (normaal: 13,3 dagen). Het vorige record dateerde van 1998 (5 dagen).

Daarbij komt ook nog dat we in november geen enkele onweersdag registreerden.

Veel zonniger dan gemiddeld in Ukkel

Hoewel er geen maandrecords werden verbroken, lag de zonneschijnduur voor de meeste maanden boven het gemiddelde (figuur 8). Vooral in het begin van het jaar scheen de zon

overvloedig. Tijdens de lente scheen de zon uiteindelijk maar liefst 740u 46min in Ukkel (normaal: 463u 58min), meteen goed voor een **nieuw absoluut record** (metingen vanaf 1887). Het vorige record dateerde nog maar van 2011 (707u 16min). Dit alles zorgde voor een totale zonneshijnduur van 1838u 40min) (normaal: 1544u 35min), **goed voor een vierde plaats in het rijtje van zonnigste jaren sinds 1981**.

Afgelopen jaar kende opnieuw een zeer laag aantal dagen met een betrokken hemel (41 dagen, normaal 69,9 dagen), **een ruime verbetering van het absoluut record van 2018 (49 dagen)**(metingen vanaf 1931).

Relatief normale gemiddelde windsnelheid in Ukkel

De gemiddelde windsnelheid in Ukkel was met 3,7 m/s, iets hoger dan de normale waarde (normaal: 3,6 m/s). Nochtans lag de gemiddelde windsnelheid bijna elke maand onder zijn normale waarde. Enkele winderige maanden, februari op kop, zorgden voor deze normale waarde. **Op 6 verschillende dagen tijdens het jaar, waarvan 5 in februari, registreerden we in minstens 1 meetpunt van het anemometrische netwerk in ons land een maximale windstoot van minstens 100 km/u (28 m/s):** op 9, 10, 16, 23 en 29 februari en op 26 september. Deze snelheden konden ook lokaal bereikt worden tijdens de onweders.

NOG ENKELE OPVALLENDE FEITEN

- **Op 20 januari werd in Ukkel het record van de hoogst gemeten luchtdruk op zeeniveau verbroken: 1048,3 hPa** (metingen vanaf 1901). Het vorige record dateerde al van 27 januari 1932, toen noteerden we een druk 1048,0 hPa in Ukkel.
- **Februari was een winderige wintermaand.** Dat blijkt ook uit het aantal dagen met windstoten van minstens 72 km/u (20 m/s): maar liefst 19. Van de 9de tot en met de 29ste werd deze snelheid bijna elke dag in minstens 1 meetpunt van het anemometrische net bereikt of overtroffen.
- **Opmerkelijk: 2020 was reeds het zesde jaar op rij met minstens 1 hittegolf.**De langste reeks tot dan toe dateerde van het begin van de 20ste eeuw (1921-1923).
- **Op 10 februari werd er een tornado geregistreerd in Lens en op 10 mei in Loenhout (Wuustwezel).**
- **De grootste dagelijkse neerslaghoeveelheid in ons land viel op 26 september.** Die dag registreerden we in **Heldergem (Haaltert)** een hoeveelheid van **93,5 mm**.
- **In de herfst registreerden we nog 2 tropische dagen [max>=30°C]** (normaal: 0,0 dag), **een evenaring van het absolute record.** Sinds het begin van de metingen in 1892 was dit de vijfde keer dat we in dit seizoen 2 tropische dagen registreerden (andere jaren: 1906, 1911, 1919 en 1949).
- **April en mei samen waren uiterst droog en uiterst zonnig:**

- We bereikten een **nieuw absoluut record voor de lage neerslaghoeveelheid** (metingen vanaf 1833). In totaal viel er tijdens deze 2 maanden slechts 24,5 mm neerslag in **Ukkel** (normaal: 117,3 mm). Het vorige record dateerde al van 1893 (25,9 mm).
- Deze periode bereikten we een **nieuw absoluut record voor de totale zonneschijnduur in Ukkel**: 578u 51min (normaal: 345u 02min). Het vorige record dateerde van 1990 (503u 50 min).

Er werden afgelopen jaar nog andere records geëvenaard of gebroken. Ze hier allemaal opsommen zou ons te ver leiden. Meer gedetailleerde verslagen vindt u op onderstaande pagina's:

- Maand- en seizoenoverzichten: <https://www.meteo.be/nl/klimaat/klimatologisch-overzicht/2020/nov>
- In de rubriek 'Nieuws' op onze website : <https://www.meteo.be/nl/info/nieuwsoverzicht/2020>

2. Klimatologisch overzicht voor Ukkel, 2020

Overzicht van de jaarwaarden sinds 1981

	Eenheid	Waarde	Normaal		Record +	Jaar	Record -	Jaar
Gemiddelde temperatuur	°C	12.2	10.6	+++	11.9	2018	9	1985
Gemiddelde maximumtemperatuur	°C	16.1	14.2	+++	16	2018	12.7	1987
Gemiddelde minimumtemperatuur	°C	8.1	7	++	8.5	2014	5.4	1985
Vorst dagen	d	20	44.1	--	84	1985	8	2014
Winterse dagen	d	0	7.5	-	30	1985	0	2008
Zomerse dagen	d	32	28.1		61	2018	12	1988
Tropische dagen	d	12	4	++	13	1995	0	1993
Neerslagtotaal	mm	731.9	852.4		1088.5	2001	639.5	1989
Neerslagdagen	d	169	198.7		248	1981	141	2018
Sneeuwdagen	d	2	19.2	--	53	2010	2	1992
Onweersdagen in België	d	80	94.5		120	2012	69	2013
Gemiddelde windsnelheid	m/s	3.7	3.6		4	1990	3.3	2017
Zonneschijnduur	uu:mm	1838:40	1544:35	+	2020:11	2003	1238:37	1981
Globale zonnestraling	kWh/m ²	1138.2	996.8	++	1172.7	2018	890.6	1981
Relatieve vochtigheid	%	73	78	--	81	2000	72	2015
Dampdruk	hPa	10.4	10.4		11.1	2000	9.1	1996
Luchtdruk	hPa	1015.4	1016		1017.9	2015	1013.9	2010

Normaalwaarden gedefinieerd over de periode 1981–2010 (referentie for het huidig klimaat).
Indeling opgesteld voor de periode 1981–2020.
Recordwaarden van 1981–2019.

Definitie van de indeling sinds 1981.

+++	---	Hoogste/laagste waarde sinds 1981
++	--	Bij de 3 hoogste/laagste waarden sinds 1981
+	-	Bij de 5 hoogste/laagste waarden sinds 1981

Recordwaarden en indeling sinds 1901

	Eenheid	Waarde		Record +	Jaar	Record -	Jaar
Gemiddelde temperatuur	°C	12.2	+++	11.9	2018	8.4	1963
Gemiddelde maximumtemperatuur	°C	16.1	+++	16	2018	11.9	1963
Gemiddelde minimumtemperatuur	°C	8.1	+++	8.5	2014	4.6	1917
Neerslagtotaal	mm	731.9		1088.5	2001	406.4	1921
Neerslagdagen	d	169		266	1974	141	2018
Zonneschijnduur	uu:mm	1838:40	+	2150:57	1959	1238:37	1981

Indeling opgesteld voor de periode 1901–2020.
Recordwaarden van 1901–2019.

Definitie van de indeling sinds 1901.

+++	---	Bij de 3 hoogste/laagste waarden sinds 1901
++	--	Bij de 5 hoogste/laagste waarden sinds 1901
+	-	Bij de 10 hoogste/laagste waarden sinds 1901

Evolutie van de dagwaarden

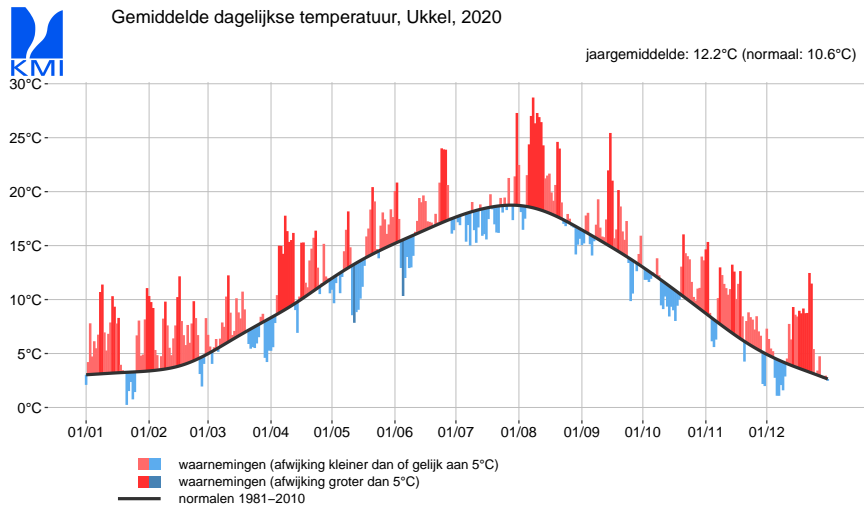

Fig. 1

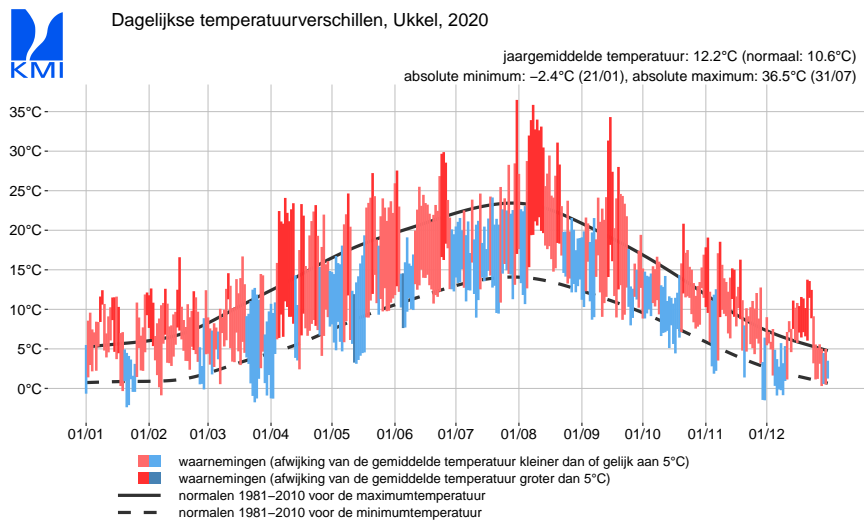

Fig. 2

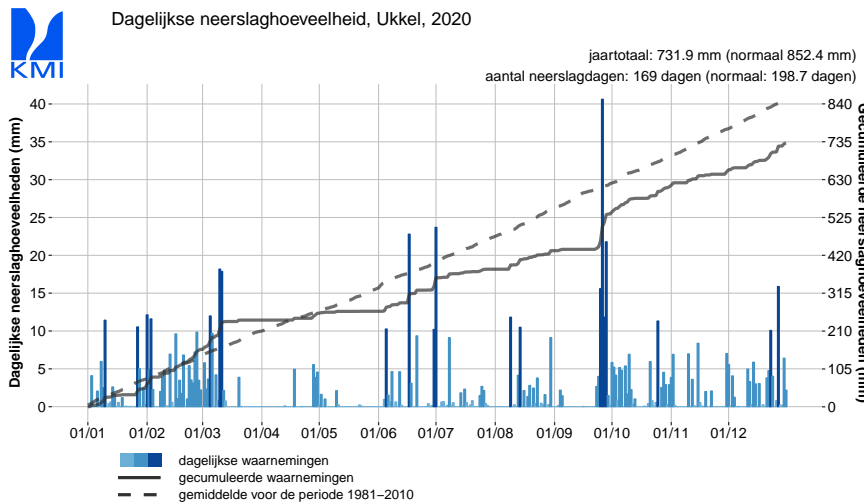

Fig. 3

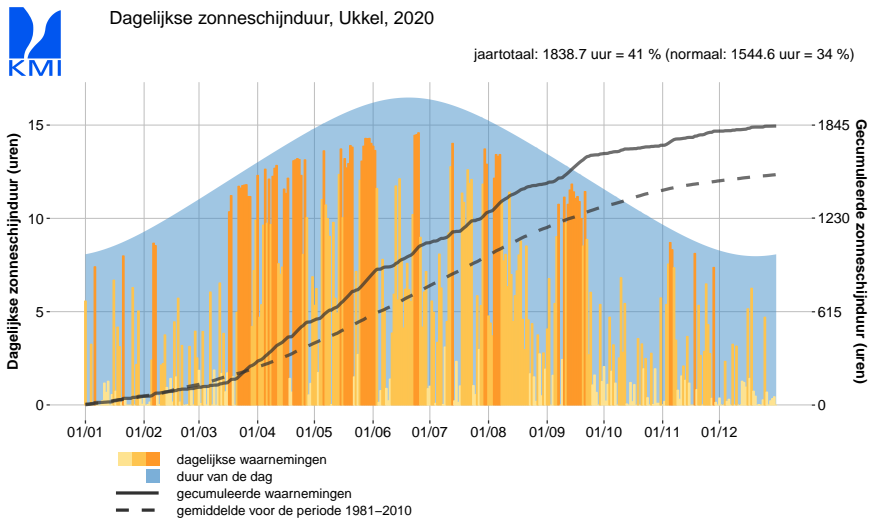

Fig. 4

Vergelijking met de maand- en jaarwaarden sinds 1981

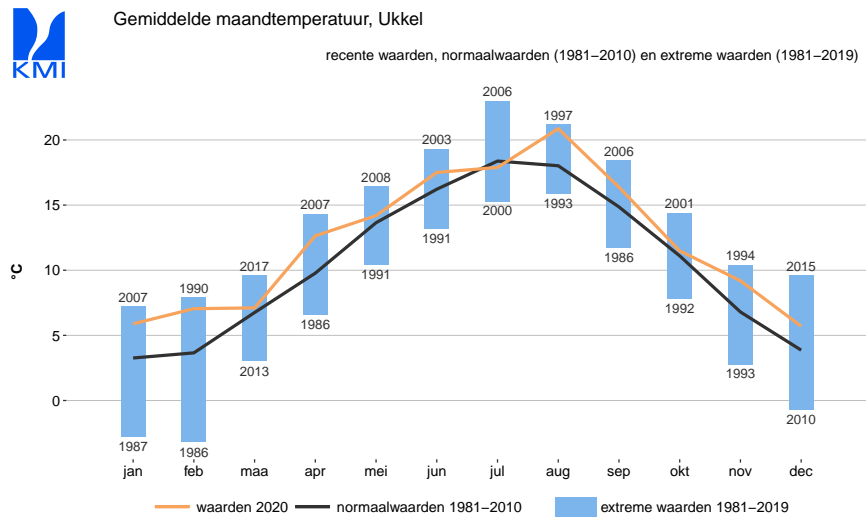

Fig. 5

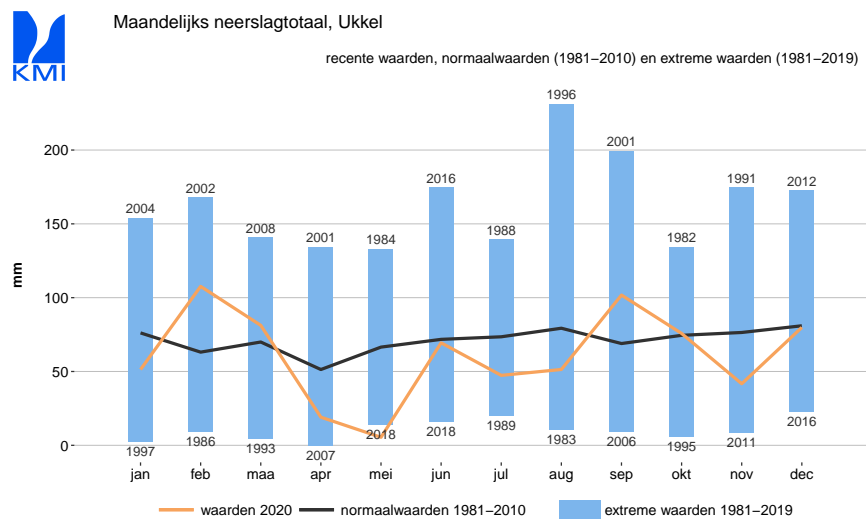

Fig. 6

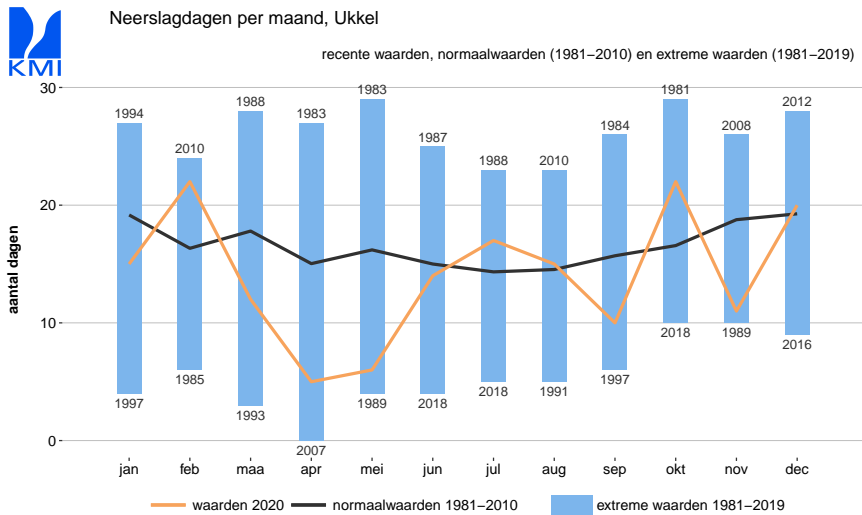

Fig. 7

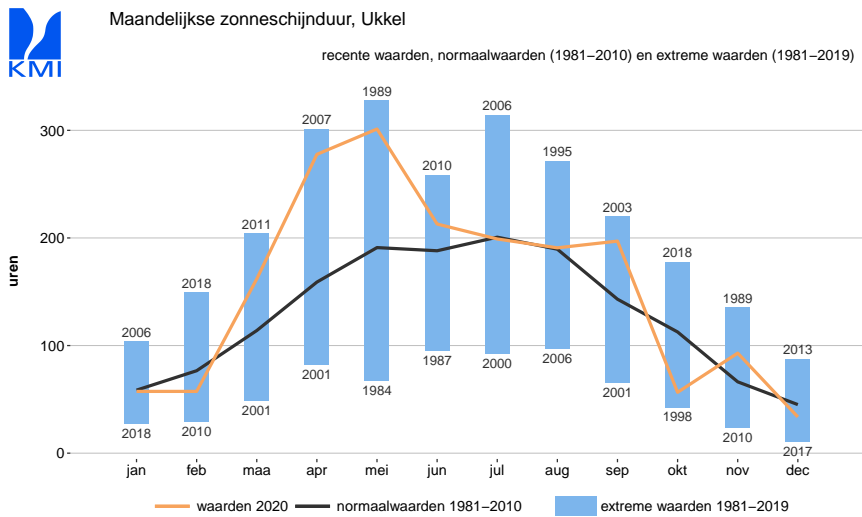

Fig. 8

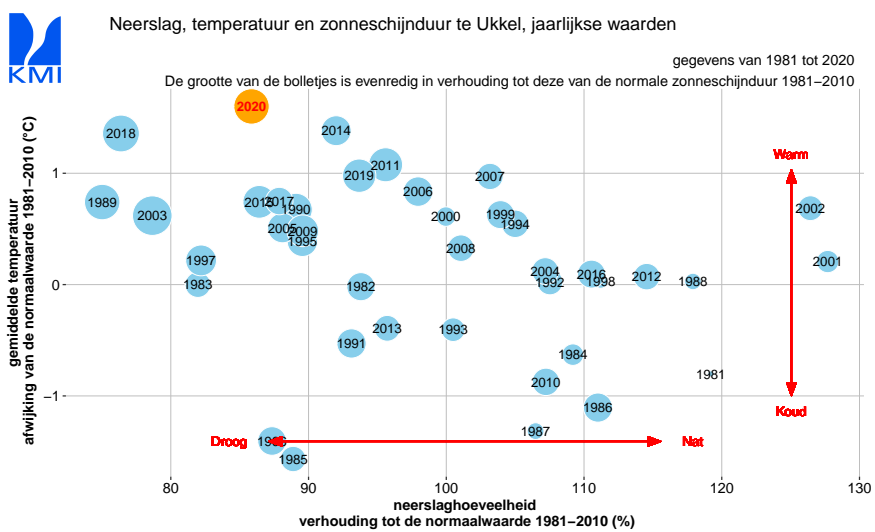

Fig. 9

3. Klimatologisch overzicht voor België, 2020

Geografische verdeling van de temperaturen

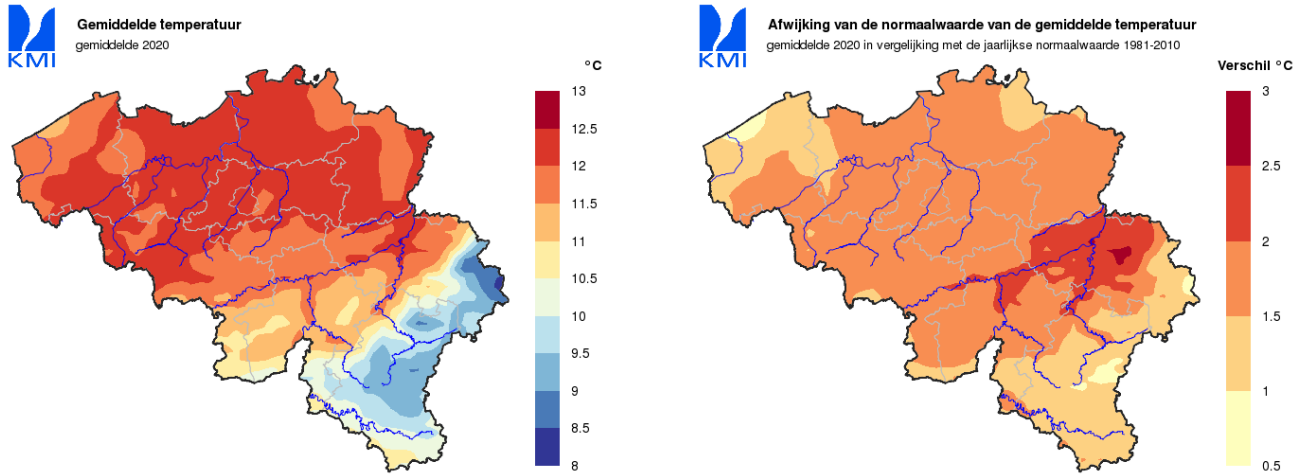

Fig. 10

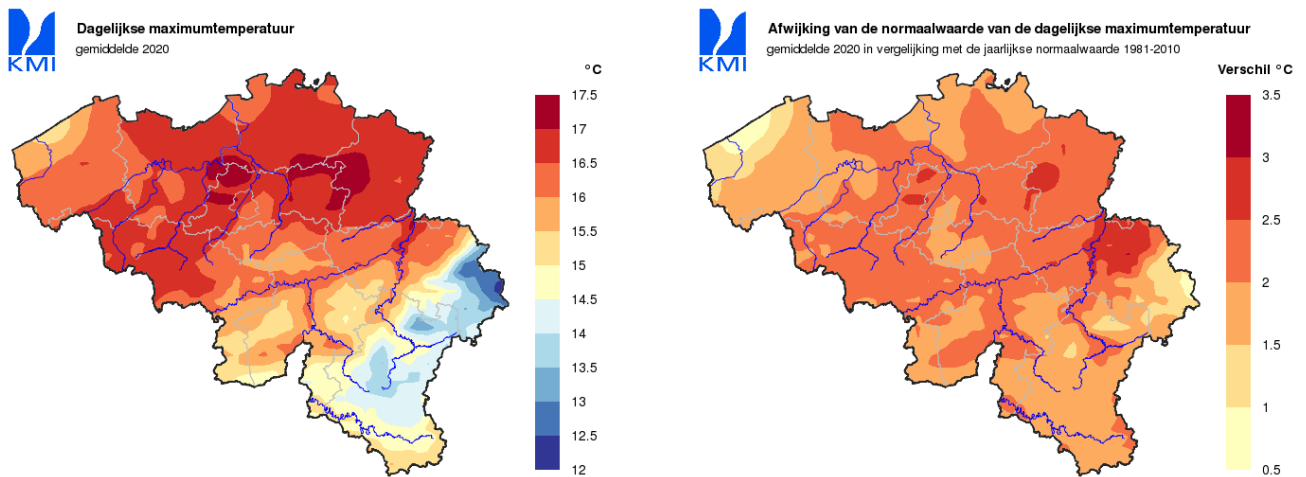

Fig. 11

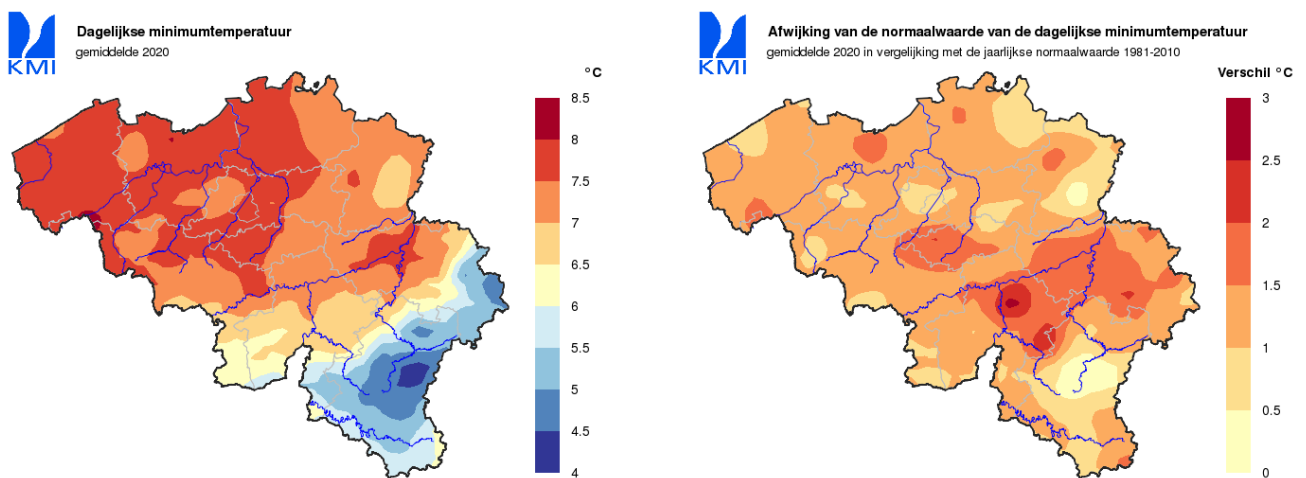

Fig. 12

Geografische verdeling van de neerslag

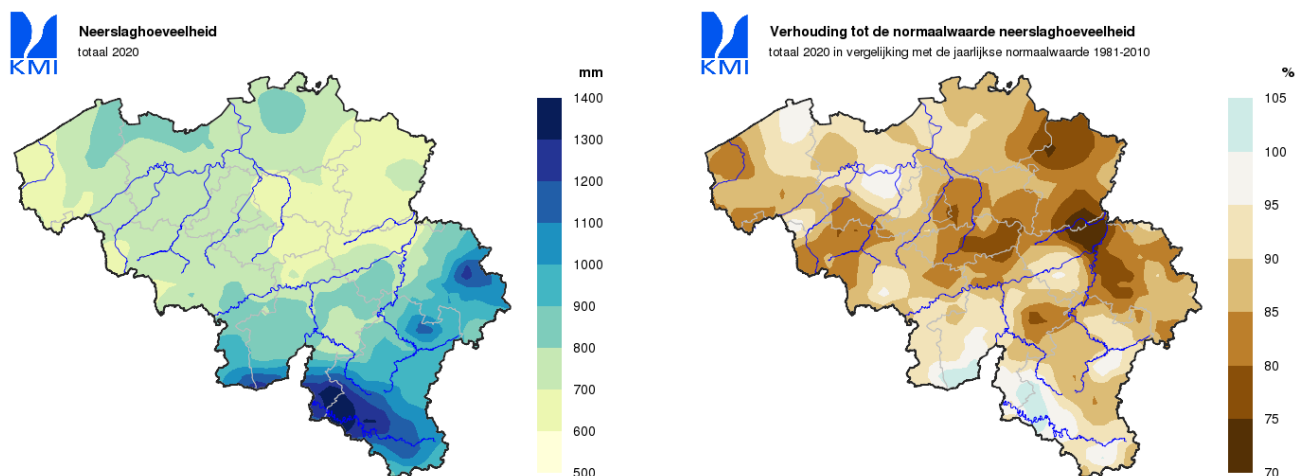

Fig. 13

Geografische verdeling van de zonnestraling

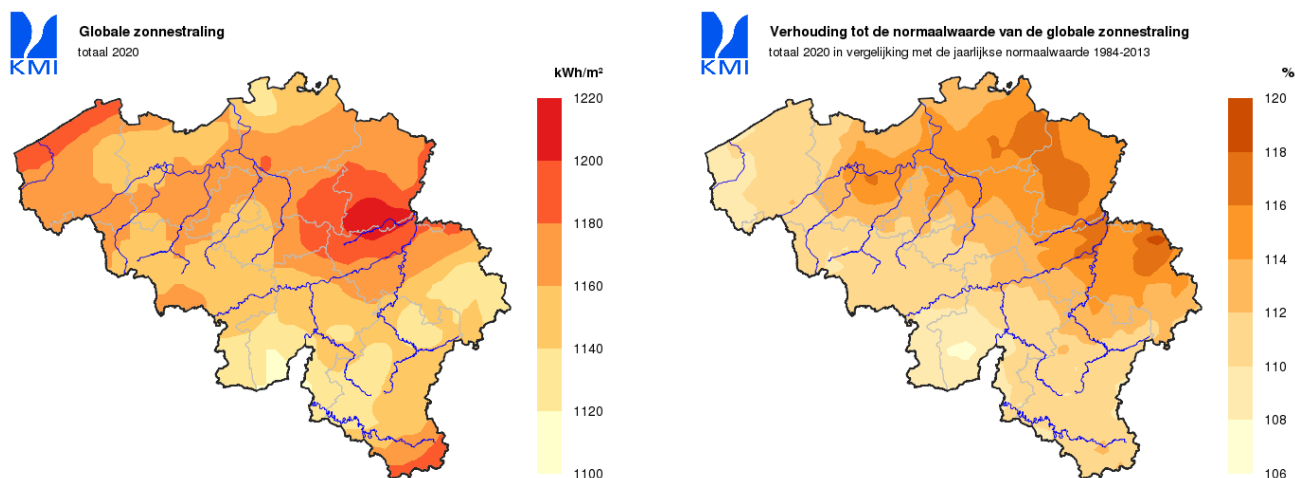

Fig. 14

Deze voorlopige kaarten worden automatisch aangemaakt op basis van de beschikbare gegevens op 1 januari 2021. Indien u de kaarten in een hogere resolutie wenst, gelieve ons te contacteren via ui@meteo.be.

Disclaimer

De rechten van intellectuele eigendom met betrekking tot de gegevens in tabellen, teksten en grafieken komen uitsluitend toe aan het KMI. De publicatie van deze gegevens op de website van het KMI strekt niet tot gehele of gedeeltelijke overdracht van deze rechten. De Gebruiker van de gegevens verbindt er zich toe om, in elke publicatie waarin gebruik gemaakt wordt van de gegevens, het KMI als bron van deze gegevens te vermelden. Het is in geen geval toegestaan om op basis van de gegevens in tabellen, teksten en grafieken

meteorologische of klimatologische diensten te verstrekken. Het KMI zal in geen geval aansprakelijk gesteld kunnen worden voor de eventuele schade die uit het gebruik van de gegevens zou kunnen voortvloeien. In geval van een geschil betreffende de interpretatie of de uitvoering van deze algemene voorwaarden, zullen het KMI en de Gebruiker trachten het geschil zo spoedig mogelijk in der minne te regelen. Zo niet, dan zijn de rechtbanken van het arrondissement Brussel bevoegd.

Koninklijk Meteorologisch Instituut (KMI), 2021